

KEDY nás nájdete v redakcii a kedy VYJDE POKROK

SILVESTROVSKÝ POKROK VYJDE V PONDELOK 28.12.2009.

Prvé novoročné číslo s plnofarebným nástenným kalendárom si nájdete v stánkoch utorok 5. januára 2010. V čase od 22.12.2009 do konca roka čerpáme celo redakčnú dovolenku. Inzeráty do novoročného čísla môžete podať 28.12.2009 v čase od 9,00 do 13,00 hod. a 4.1.2010 od 8,00 hod. do 10,00 hod. osobne ale na č.t. 48 303 42, resp. kedykoľvek mailom noviny.pokrok@stonline.sk. Akékoľvek príspevky aj s fotografiami, zaujímavé tipy a námety na články nám môžete zatelefonovať na č. 0918 59 65 65, 0905 975 814, 0902 302 102, 0910 989 479 alebo poslať mailom: noviny.pokrok@stonline.sk. Naša poštová adresa je: REDAKCIA POKROK, Ul. SNP 29, 990 01 Veľký Krtíš.

Krásne a pokojné Vianoce a na osobné stretnutia s Vami sa v novom roku teší KOLEKTÍV REDAKCIE POKROK

SMÚTOČNÉ OZNÁMENIE

"Mama, už niet domova, už niet kam ísť, len k hrobu k Tebe. Kytičku Ti položiť, so slzami v očiach a rannou v srdci odísť. Ty spíš, my žijeme. Ty čakáš, my prideme."

S pocitom hlbokého zármutku oznamujeme, že 11.12.2009 sme sa rozlúčili s našou milovanou mamou a starkou JUDITOU LAVRÍKOVOU zo Želoviec, ktorá nás opustila vo veku 70 rokov. Ďakujeme všetkým, ktorí ju odpredvali na jej poslednej ceste a ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary. Dcéra Judka a vnuk Majko s priateľkou.

SMÚTOČNÉ OZNÁMENIE

"A doma zrazu smutno zostáva, už Ťa tu niet a nepočuť Tvoj hlas, to dobré srdce navždy dotíkla, ktoré milovalo nás."

S hlbokým žiaľom oznamujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, že nás 9.12.2009 opustila vo veku 85 rokov naša drahá a milovaná mama, sestra, švagriná a príbuzná VERONIKA DIČOVÁ, rod. Chlumecká. Smútiaca rodina.

SPOMIENKA

"Smutných je 10 rokov, otecko, bez Teba, chýbaš nám ako soľ na krajci chleba. Aj keď už nikdy nemôžeš s nami byť, v našich srdciach zostávaš navždy žiť."

Desať rokov uplynulo 23.12., kedy nás navždy opustil VLADIMÍR FURÁK z V. Krtíša. S láskou spomína dcéra Denisa s rodinou a syn Vladimír s rodinou.

SPOMIENKA

"To, že sa rana zahojí, je len klamný zdieň v našich srdciach bolesť zostala a tiché spomínanie."

S láskou v srdci si 25. decembra pripomenieme 5. výročie úmrtia nášho drahého syna a brata FRANTIŠKA HAJNALA z Ďurkoviec. S úctou na neho spomínajú: rodičia a sestra s rodinou

GRATULÁCIE CEZ POKROK

Nicolasko, vitaj!

Milá mamička Anička a otecko Jozef Mártonovci z Kováčoviec. U nás, v redakcii, sme s radosťou prijali správu, že sa Vám 8.12.2009 narodil rozkošný synček Nicolas. Želáme Vám, aby ste boli šťastní a láskaví rodičia a Vašmu drobčekovu želáme, aby rástol ako z vody, aby bol vždy zdravý, šťastný, nech je pre Vás iba potešením. Nesmelým bozkom začína rozprávka, končí sa úsmevom malého dieťatka. To nie je rozprávka, to je už život sám, nech veľa štastia priniesie i Vám. Na svadbe Vám to všetci priali, a už je tu - Vaš synček malý. Aby mal v živote len šťastný krok, venuje mu tento vinš celý POKROK.

Dňa 22.12.2009 osláví krásne životné jubileum 50 rokov náš drahý manžel, otec, svokor, zať, švagor, svät a kmotor KOSTA MONDOK z V. Krtíša.

"I keď je skromné pranie naše, ale z úprimného

NARODILI SA

8.12. MATÚŠ zo S. Plachtiniec, 9.12. NICOLAS z Kováčoviec, 11.12. Petra z V. Krtíša, 12.12. Ján z V. Krtíša

OSUD SFÚKOL SVIEČKU ICH ŽITIA

8.12. IGNÁC KOVÁČ, nar. v r. 1915 z Vrbovky, 11.12. JOZEF STRÁŇOVSKÝ, nar. v r. 1934 zo Širakova, JUDITA LAVRÍKOVÁ, nar. v r. 1939 zo Želoviec, 14.12. FRANTIŠEK DÖRD, nar. v r. 1950 z Čeboviec

POZDVHINIME ČAŠE NA ICH ZDRAVIE

24.12. Ing. JÁN MIŠURA, 25.12. MÁRIA ĎURIŠOVÁ, 27.12. LADISLAV ČERNÁK, 30.12. ELVIRA RUMPLIOVA

SPOMIENKA

"Čas plynie a nevráti čo vzal, zostali len spomienky a v srdci žiaľ. Aj keď nie si medzi nami, v našich srdciach žiješ stále s nami."

Päť rokov uplynulo 21. decembra od úmrtia nášho drahého brata MILANA LAVRÍKA zo Želoviec. Spomínajú sestra JUDKA a synovec Majko s priateľkou.

srdca pochádza. Nech je vždy pevné zdravie Tvoje, nech Ťa šťastie, láska, Božie požehnanie, pokoj a radosť medzi najbližšími celý život sprevádza. Na Tvoje zdravie sa dnes pije, do lesklých pohárov šampus sa leje. Bublínky šumia, zvoní poháre, radosť a úsmevy sadajú na tváre."

Všetko najlepšie k narodeninám Ti želajú: manželka, syn Patrik, nevesta Erika, syn Marcelko s Lenkou, svokra, švagriná Danka s rodinou, svatovci Lauríkovi, kmotrovi Matušovci. K blahoželaniu sa pripájajú rodiny Longauerové.

KATARÍNA KURUCOVÁ bude mať 27. decembra 49 rokov. Touto cestou chcú svojej mamine a starkej popriať všetko najlepšie všetci príbuzní, priatelia a známi. "Dožiť sa radosť kvitnúceho rána je zázrak milosti, najkrajší dar Pána. Nech Ťi dá zdravie, šťastie, lásky a radosť aby si dlho žila. To Ťi zo srdca želajú manžel Štefan, dcéra Kinga s manželom a Karinkou, syn Kristián so starcou a celá ostatná rodina."

"Na Tvoje zdravie sa dnes pije, do lesklých pohárov šampus sa leje. Bublínky šumia, zvoní poháre, radosť a úsmevy sadajú na tváre."

Okrúhle životné jubileum 65 rokov osláví 20.12.2009 EVA KAMENSKÁ z V. Krtíša a o štyri dni osláví svoje meniny.

Všetko najlepšie Ťi k sviatku želajú syn Jozef, sestra Marta, bratia Jozef a Miky s rodinami, Godovci, Jónašovci, Zacharovci a ostatná rodina.

VEĽKÁ VIANOČNÁ KUPÓNKA TÝŽDENNÍKA POKROK

Na herný plán, ktorý ste si vystrihli z našich novín, môžete nalepiť ďalší - už desiaty kupón v poradí.

Postupne takto nalepíte 12 kupónov.

Ktorýkoľvek z nich môžete nahradiť žolíkovým.

Na záver súťaže nám ich pošlite alebo osobne doneste do redakcie. Na jedno meno môžete hrať aj s viacerými originálnymi hracími plánmi.

Všetkým vám držíme palce a tešíme sa január 2010, kedy vám rozdáme

100, 50, 30,
20 A 10 EUR.

VIANOČNÁ KUPÓNKA

č.10

"Na svätého Mikuláša, keď sa zvečeri, tichá radosť k oknu kráča, vchádza do dverí. Oslovuje všetky deti dobrotivým slovom: váži skutky, predsavzatia po dobrom, či po zlom. Že lepšieho viacej bolo? To vás, deti, chváli - Mikuláš vám do oblôčika kladie sladké dary."

DETI MAJÚ NAJRADŠEJ DECEMBER, PRETOŽE SA AŽ DVAKRÁT MÔŽU TEŠIŤ NA DARČEKY. HOVORÍ SA, ŽE VIANOCE VYPADLI MIKULÁŠOVI Z BATOHA, NUŽ A Z NEHO SA VYSYPALI TIETO PODUJATIA, O KTORÝCH STE NÁM STIHLI AJ NAPÍŠŤ:

MIKULÁŠ S ČERTOM obchádzali aj Novú Ves

ky balíček. Hoci mnohým tréma natoľko "zviazala" jazyček, že zabudli text, dobrý Mikuláš (Juraj Bošefa) pomohol, aby ich "čert (Ján Jakab) nezobral" ale aby boli obdarované. Starosta Štefan Paholík spolu s obecným zastupiteľstvom sa však rozhodli, že obdarujú aj seniorov, ktorým darček - tašku s logom obce naplnenú ovocím, sladkosťami a vianočnou pohľadnicou s venovaním od starostu, priamo do domu doniesol Mikuláš s čer-

tom. Títo sa veru v tento deň dost nachodili, veď na obecnu obchádzku, keď obdarovali 68 detí a 72 seniorov, sa vydali krátko po štvrtnej a skončili po deviatej hodine večer. Keďže po snehu nebolo ani chýru, mikulášske sane nahradilo starostove auto plne naložené balíčkami. Aby sa náhodou nestalo, že niekto by darček nedostal, zoznam detí aj dospelých kontrolovala pracovníčka OcuZ Zdenka Chrapková. **-red-**

Tak ako minulý rok aj tento sa už 4.12. vybral Mikuláš s čertom ponavštevovať domácnosti v Novej Vsi. S darčekom vošli do každého domu, kde boli deti do 15 rokov ale aj do tých, kde žijú seniori nad 60 rokov. Deti mali povedať básničku aby dostali slad-

Dievčatko pripravovalo vianočný darček. Balilo krabičku do veľmi drahého ligoťavého papiera. Použilo ho neprimerane veľa a k tomu pridalo množstvo všelijakých ozdôb a farebných stužiek. "Čo to robíš?", vyčítal jej príkro otec. "Toľko papiera vyjde na zmar. Vieš, koľko to stojí?" Dievčatko si krabičku prítlačilo k srdcu a so slzami v očiach sa stiahlo do kúta. Na Štedrý deň pricupkalo k otcovi ako vtáčatko a podalo mu krabičku v zlatom papieri ako dar.

Miliónový darček

"To je pre teba, ocko," zášepkalo vrúcne. Otec znežnel. "Bol som asi prítvrdý. Veď to bol darček pre mňa," pomyslel si, keď pomaly rozvážoval stužku, a trpezlivo rozbaľoval drahý papier. Pomaličky otvoril krabičku a so zdesením zistil, že bola prázdna. Nepríjemné prekvapenie roznieťilo jej ho výbušnosť a oboril sa na dcérku: "To si premárnila všetok drahý papier a stužky, aby si zabalila prázdnu krabičku?!" Dievčatku slzy zaplavili očka: "Ale, ocko, krabička nie je prázdna. Vložila som do nej milión božtekov...!"

Za básničky chutné balíčky

"Mikuláš zavítal do MŠ na Ul.Červenej armády vo V.Krtiši ,a aj tu ho deti privítali s rozžiarenými očkami. Keďže zlo a lenivosť majú byť potrestané, Mikuláša sprevádzal čert s bičom a vrecom. K nám prišiel malý čertík s anjeličkom. Škôlkári nás prekvapili pekným programom, básničkami, riekankami, ktoré sa usilovne učili. Prišli nám zatancovať tanečníci z

FS Krtišan a bývali žiačikovia škôlky, ktorí zatancovali pekný ľudový tanec. Deťom sa vystúpenie veľmi páčilo, tleskali a nožičkami dupkali do rytmu. Nakoniec ich Mikuláš obdaril balíčkami, na ktoré sa veľmi tešili," napísali nám za všetkých rodičov I.Halajová a R.Hivešová a pripojili básničku uvedenú pod hlavičkou tejto strany.

DETSKÁ TVÁR TÝŽDENNÍKA POKROK 2009

Titulku tohto sviatočného Pokroku zdobia detičky, ktoré sa zúčastnili našej tohtoročnej súťaže DETSKÁ TVÁR TÝŽDENNÍKA POKROK 2009 a ich mali kamoškovia prítomní na slávnostnom vyhodnotení v jedálni Gastrohell Heleny Kókyovej pred niekoľkými týždňami. Súťaž síce vyhrali a pekné ceny (kuchynka, čarovný

hrad a elektrickú železničku) získali deti s najväčším počtom zaslaných kupónov: Sofia Dobrová-Bendeová (94 kupónov), Denisko György (87) a Viktorka Gyorgyiková (82), ale adventným kalendárom a malými hračkami sme obdarovali všetkých prítomných drobčiekov. **-red-**

Čas čakania na výsledky a pekné darčeky si drobčiekovia krátili aj kreslením.

Mikulášsky darček potešil deti z Olovár

Netrepezlivo vyzerali v podvečer sviatku sv. Mikuláša deti v Olovárech i Potôčiku, kedy a či vôbec príde Mikuláš s darčekom aj ku nim.

Veď boli celý rok dobré a poslúchali. Sladký darček by si veru zasľúžili. Nakoniec sa dočkali. I keď soby i so saňami museli ostať za hranicami našej vlasti, lebo Perinbaba je tohto roku trochu lenivá a snehu nám nedopraje, Mikuláš dobré deti prišiel odmeniť. Predstavitelia obce na čele so starostkou Irmou Benkočovou aj tohto roku zabezpečili, že všetkých 47 balíčkov našlo svojho adresáta. Ako sme sa presvedčili, ani v jednom balíčku nebolo uhlie. V Olovárech i v Potočku teda majú veľmi dobré deti a čert, kto-

rý Mikuláša sprevádzal, nemusel otvárať svoje vreco, aby niekoho zobral so sebou.

V Olovárech však nezabúdajú ani na seniorov, a aj pre nich má vedenie obce pripravené pekné vianočné prekvapenie. Tesne pred Štedrovečným dňom dostanú dôchodcovia malý balíček spolu so želaním všetkého dobrého v novom roku. Ten Olovárčania privítajú spoločne na Silvestrovskej zábave 31.12. od 20.00 hod. Mladí organizátori pripravujú dobrú zábavu i polnočný ohňostroj.

Deň otvorených dverí v kancelárii obchodných zástupcov Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., vo Veľkom Krtíši a najmä maskot

Lišiak potešil a obdaroval takmer všetkých veľkokrtíšskych škôlkarov

Dňa otvorených dverí v kancelárii obchodných zástupcov Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., vo Veľkom Krtíši sa 4. decembra zúčastnila väčšina detí z materských škôl nášho mesta. Stretli sa s Lišiakom a odchádzali nadsené zo stretnutia s čokoládovým mikulášom v hrsti. Lišiak pozdravuje všetky deti, a pre tie, s ktorými sa ešte nestretol, nechal sladký darček v kancelárii obchodných zástupcov.

Pekáreň tiwa

ŠIROKÝ SORTIMENT PEKÁRENSKÝCH VÝROBKOV

Ďakujeme všetkým našim zákazníkom za prejavenu dôveru v uplynulom roku a tešíme sa na stretnutie s nimi v našich predajniach vo V. Krtíši a Lučenci aj v roku 2010

Radi Vás obslúžime v štyroch predajniach

Veľký Krtíš
Lučenec

Čerstvé pečivo nájdete aj priamo v pekárenskej prevádzke na Ul. Osloboditeľov vo V. Krtíši

TIWA s.r.o.
Osloboditeľov 28
99001 Veľký Krtíš
telefón: 047/ 48 318 59,
49 119 45
mobil: 0915 990 999
fax: 074/ 49 119 46
mail: obchod@tiwa.sk

www.tiwa.sk

NATRIX DIPLAČTINGE 69
43 874 00
www.natrix.tym.sk 0905 761 149

* žalúzie * rolety * sieťky proti hmyzu
* harmonikové dvere * plastové okná
* plávajúce podlahy * garážové brány

Salón "ÁNO"

KOMENSKÉHO 5, VEĽKÝ KRTÍŠ
NAD TRHOM veľké parkovisko oproti JAKUBU

PONÚKA:

- * Značkové svadobné šaty
- * Značkové spoločenské šaty
- * Karnevalové masky

Otváracie hodiny: Pondelok - zatvorené
Utorok - piatok od: 9.00 do 16.00 hod.,
Sobota - zatvorené
Nedeľa - 13,30 - 16.00 hod.,
resp. podľa dohody
Kontakt: 0911 814 255

AUTOPOŽIČOVŇA LARA

Pôtor
0905354288

Úplne nové autá s kompletnou výbavou a klimatizáciou, bez kilometrového Potrebujete OP a VP V prípade potreby zabezpečíme aj vodiča

AKCIA 30 EUR/DEN NA VŠETKY AUTÁ!

LEKÁREŇ PANACEA

Praje krásne prežitie vianočných sviatkov a do nového roku žela veľa šťastia, zdravia, lásky a porozumenia všetkým svojim zákazníkom.

NEMOCNIČNÁ 1, VEĽKÝ KRTIŠ, 047 48306 74, 49 11 228.

Lekáreň AQUA VIVA,

Ul. SNP, Veľký Krtíš

Ďakujeme všetkým našim pacientom a priateľom, ktorí využili naše služby v uplynulom roku. Radi sa s Vami stretne aj v roku 2010. Okrem liekov na recepty a voľný predaj Vám pripravíme aj lieky individuálne. Máme široký výber dojčenského tovaru, homeopatik, čajov a zdravotníckych i kozmetických výrobkov.

Nech Váš domov počas vianočných sviatkov naplní pravá vôňa Vianoc, ktorá Vám prinesie pohodu a spokojnosť v kruhu blízkych. Veľa šťastia v roku 2010

Lekáreň BIELY LEV,

Banicka č. 2, Veľký Krtíš

Vám pripravuje a vydáva lieky na voľný predaj i recepty. Ponúkame Vám homeopatiká, výživové výrobky a doplnky pre kojencov aj pacientov s bezpekovou diétou, kozmetiku a zdravotnicke pomôcky

Hromadu darčiekov, čo srdce pohladia, rodinu a priateľov, čo nikdy nezradia. Ku šťastiu krôčik a k bohatstvu krok. Nádherné Vianoce a šťastný Nový rok praje Lekáreň Biely lev

tel.: 48 314 52

LEKÁREŇ U ČIERNEHO ORLA, Nemocničná 4, Veľký Krtíš,

tel.: 047/48 31 187, 48 31 964, mail: lekarenuciernehoorla@stonline.sk

ĎAKUJEME VÁM ZA PREJAVENÚ DÔVERU V ROKU 2009 A ŽELÁME VEĽA ZDRAVIA A ÚSPECHOV V ROKU NASTÁVAJÚCOM.

Výdaj liekov, široká ponuka zdravotnickeho materiálu, pestrý sortiment liečebnej kozmetiky, vitamínových a výživových doplnkov, široký sortiment čajov a čajových zmesí, veterinárne prípravky

PF 2010

KAPA - NORBERT KOVÁČ

PREDAJ INTERIÉROVÝCH A EXTERIÉROVÝCH SVIETIDIEL

Starý rok už odchádza a nový deň za ním, nech Vám radosť prináša, to je našim prianom. Ďakujeme všetkým našim zákazníkom za dôveru prejavenu nákupmi v našej predajni.

Nemocničná 150/4, V.Krtíš, 0905 458 696 (vchod z boku starej slobodárne)

PF 2010

TECHNOGYM

The Wellness Company™

Príjemné prežitie Vianočných sviatkov, do nového roka veľa zdravia a šťastia Vám praje

TECHNOGYM E. E., s. r. o.

Zároveň pripájame pod'akovanie za spoluprácu.

REKLAMA

Televízny program

TV programy dodáva firma URI, sro., Trenčín.
Akékoľvek ďalšie rozširovanie je bez písomného súhlasu zakázané.

stv1

1

05:00 Zimné sničky
05:25 Pocoyo II. 46/52
05:30 Zvedavý George 7/30
05:55 Zvedavý George 8/30
06:20 Malí Einstein 22/28
06:40 Moji kamaráti Tiger a Macko Pú II 22/39
07:05 Rýchla rota Chipa a Dala
07:35 Nekonečný príbeh 2/13
08:20 Páni zo semafora
08:35 Skutočný: Z lásky k dieťaťu
10:05 Tajomný ostrov 1/2
11:30 Úsmev ako dar
13:05 Z pekla šťastie II
14:50 Beethoven 2
16:20 Jana Eyrová 3/4
17:10 Jana Eyrová 4/4
18:10 Sváko Ragan 2/3
19:10 Domáci majstri
19:15 Večerníček
19:30 Správy STV
19:50 Góly body sekundy
20:05 Počasie
20:15 Pošta pre teba
21:20 Kaviareň Slávia
22:05 Pol tučta detí
23:30 Skutočný príbeh: Veď ma da-

stv2

2

12:55 Kapura
13:35 A v tom kraji boli pastieri
14:05 Slnecny cirkus - Quidam
15:35 Betlehemske mystrium
16:05 Dnes večer hrám ja
17:40 Vianočné čaro 2/6
18:09 Autoportréty
18:10 Večerníček
18:25 Mosty Gesharim 2009
19:30 Správy STV
19:45 Keno 10
19:50 Sviatočná chvíľka poézie
20:05 Pozvánka do divadla
22:25 Európski knihári
22:55 Kino na Dvojke
00:15 Vianočný koncert z Ludrovej
00:45 Udalosti ČT
01:20 Správy STV

SOBOTA 26. DECEMBER

markíza

06:35 Správy STV
06:50 Udalosti ČT
07:30 Živá panoráma
08:00 Vianočné čaro 1/6
08:25 Televikend
08:50 Poklady Slovenska
09:05 Keď báčik z Chochoľova umrie
10:00 Služby Božie Reformovanej kresťanskej cirkvi na sviatok sv. Štefana
11:30 Prechádzky s dinosaurami
12:00 Keď sa Kristus narodil
12:25 Dobrá novina
12:55 Kapura
13:35 A v tom kraji boli pastieri
14:05 Slnecny cirkus - Quidam
15:35 Betlehemske mystrium
16:05 Dnes večer hrám ja
17:40 Vianočné čaro 2/6
18:09 Autoportréty
18:10 Večerníček
18:25 Mosty Gesharim 2009
19:30 Správy STV

joj

06:15 Horúce strely
07:45 Bezsenné noci v Seattli
09:45 Ak sa nahneváme, budeme zlí
11:35 Rýchlejší ako smrť
13:30 Horúce strely 2
15:00 Poslušne hlásim
16:45 Sám doma 2: Stratený v New Yorku
19:00 KRIMI NOVINY
19:30 NOVINY TV JOJ
19:59 NAJLEPŠIE POČASIE
20:00 Prci, prci, prcičky: Nahá mňa
21:50 S. Seagal: Profesionál
23:30 Operácia Boeing 747
01:15 Hranice šialenstva
02:55 Moja sestra je víkolak 2
04:25 Bez stopy

doma

05:20 112
06:25 Na sviatky DOMA
07:55 Keď budeš moja 45-46/238
09:30 Muži na stromoch II. 1/14
10:20 Slávici na ulici
11:25 Chuťovky
12:40 Rebeli I. 117/215
13:30 Prípady Alice Neversovej I. 4/8
15:15 Columbo V. 2/6
16:30 Keď budeš moja 47-48/238
18:10 Muži na stromoch II. 1/14
19:00 Rebeli I. 118/215
20:00 Rosamunde Pilcherová: Nebo nad Cornwallom
21:40 Na Vianoce DOMA
23:10 Vražedná náklonnosť
00:55 Columbo V. 2/6

joj+

05:20 Ženy z Windsoru
08:00 Panna a netvor
09:40 Medená veža
11:10 Vtáci
13:25 Vášň, ktorá zabíja
15:20 Robinsonov ostrov 1,2/2
19:00 KRIMI NOVINY "N"
19:30 NOVINY TV JOJ "N"
20:00 Julie Lescautová II. 10,11
23:10 Vtáci
01:15 Nočné reprízy

čt1

1

05:00 Český Betlém
05:30 Vánoce s Mladou muzikou
06:00 O Budulínkovi
06:10 Kočičí povídaní 3/3
06:20 Sezame, pojď si hrát 15/78
06:45 Garfield a přátelé II 5/26
07:10 Biblická pátrání
07:30 Hříště 7
09:40 Zimní víla
10:35 Sluníčko na houpačce
12:00 Zprávy
12:05 Spirituál kvintet U svatého
13:00 O království z nudlí a šestí bez konce
14:00 Vánoční koledy
14:05 Čepice
14:30 Vánoční přání Richieho Riche
15:50 Love Story
17:30 Obušku, z pytle ven!
18:45 Večerníček
19:00 Udalosti
19:35 Branky, body, vteřiny
19:50 Předpověď počasí
20:00 Trapasy
21:25 Pretty Woman
23:25 Čtyři hvězdičky
01:05 Teď už dobrý
02:40 Pošta pro tebe - speciál

čt2

2

05:00 To neznáte Hadimršku
06:30 Správy STV
07:00 Praha, město věží
07:15 Poutní místa
07:35 Kalendář
07:50 Panorama
08:30 Jiří Hubač: Nezralé maliny
10:00 Folklorní magazín
10:25 Hledání ztraceného času 3
10:45 Jak se dělají Vánoce
11:30 Po stopách Makabejských
12:00 Netopýr
14:25 Mezinárodní taneční festival Ústí nad Labem 2009
15:15 Toulky za uměním 7/7
15:30 Poutní místa

prima

05:05 Autosalon
06:10 Země dinosaurů 7
06:35 Pokémon: Diamant a perla 7
07:00 Šarlota pavučinka 2: Velké dobrodružství Wilbura
08:25 Chůva k pohledání V 17
08:55 Autosalon
09:45 Tři muži ve sněhu
11:30 Beethoven 2
13:05 Hádej, kdo jsem!
14:15 Anděl na horách
15:45 Libánky
17:25 Císařův pekař
18:55 Zprávy TV Prima
19:35 Chůva k pohledání V 18
20:00 Píseň pro nevěstu
21:50 Šerifové
00:10 Vzkříšení
02:00 Volejte Věštec

stv3

3

08:20 Rozvíčka s Trojkou
08:25 ZOH Turín - Summary B
09:00 Góóó
09:30 Grid speciál
09:55 Šport extra
10:45 ZOH Turín Snowboard muži finále
12:15 MS v hokeji 2002
14:30 Futbalový sen o Afrike
15:15 RED BULL CRASHED ICE, Preteky rychlokorčuliarov v ľadovom koryte v Prahe
15:40 Magazín League Preview
16:05 ZOH Turín - Summary A
17:00 Góly - body - sekundy
17:10 ZOH Turín , Volné jazdy športových dvojic
18:20 Magazín NHL
18:35 Green, časť 63.
18:50 Športovkyňa
19:15 ZOH Turín Slovensko-Kazachstan
21:15 ZOH Turín - Summary B
21:50 Góly - body - sekundy
22:00 ZOH Turín Biatlon muži 10 km

ISKRIČKY HUMORU

Malý Miško píše Ježiškovi, čo by chcel na Vianoce pod stromček:

Chcel by som: sánky, nové značkové lyže a lyžiarky, bicykel, kolobežku, kolieskové korčule, korčule na ľad, nový LCD televízor, rádio, snowboard s výbavou, počítač, píska, playstation, nové hodinky, autičko na diaľkové ovládanie, štyri 3D hry do počítača... a veľa iných vecí, ale keďže som veľmi skromný, tak tie ďalšie už nemusia byť.

- Jano, čo dostaneš na Vianoce od manželky? - Človeče, asi chlapa. Videl som ho v manželkinej v skrini.

Idú dve blondínky po ulici a jedna hovorí:- Vieš, že tento rok budú Vianoce v piatok? Druhú na to:- Dúfajme, že nie trinásteho!

VIANOČNÁ INŠPIRÁCIA

ŠTEDROVEČERNÉ STOLY NA ČERVENO

Vianoce sú sviatkom rodiny - všetci jej členovia by sa mali stretnúť pri spoločnom jedle a oslave. To mu by malo zodpovedať aj vaše prestieranie. Tip: Stôl prikryte bielym obrusom. Pred každé miesto na sedenie položte veľkú červenú hviezdu, ktorú ste predtým vystrihli z filcu, farebného papiera, alebo zo servítok. Na umiestnite tanier, príbor, popr. aj poháre. Na tanier položte servítku (jednofarebnú, alebo s jemnou vianočnou potlačou) a ozdobte vetvičkou ihličia na ktorú pripevníte okrasnú stužku, popr. aj zdobeným medovníkom. Takúto dekoráciu môžeme umiestniť aj na voľný priestor stola, tak aby pekne ladil s ozdobou tanierov. Nebojte sa ani ovocia a orieškov, či už na tanieri, či miske, alebo len tak voľne položených na stole. K tomu všetkému ešte zopár sviečok a stôl, ktorý už sám pozýva k jedlu, je hotový...

ZAHRAJTE SI SUDOKU

		3	6			4	
		7			5		1
	9	2	7	1		5	3
		5		3	9		2 8
	4			2			3
2	3		8			6	
1		6		8	3	4	7
3			2			9	
	5				7	3	

stv1 1

05:45 Domáci majstri
05:50 POCOYO II. 47/52
05:55 Zvedavý George 9/30
06:20 Zvedavý George 10/30
06:45 Malí Einsteinovi 23/28
07:05 Moji kamaráti Tiger a Macko Pú II 23/39
07:30 Rýchla rota Čipka a Dala 6/51
07:55 Nekonečný príbeh 3/13
08:45 MINI TALENT SHOW
10:25 Tajomný ostrov 2/2
11:55 Pošta pre teba
13:00 Princezná zlodějov
14:25 Gróf Monte Christo
16:10 Búrlivé výšiny
18:10 Sváko Ragan 3/3
19:10 Domáci majstri
19:15 Večerníček
19:30 Správy STV
19:50 Góly body sekundy
20:05 Počasie
20:15 Pretty woman
22:15 Johnny English
23:45 Doblba
01:35 Tajomný ostrov 2/2

stv2 2

05:10 Kino na Dvojke
06:35 Správy STV
06:50 Události ČT
07:30 Živá panoráma
08:00 Můj dom - můj hrad
08:25 Vianočné čaro 2/6
08:55 Harmonia pastoraľis
09:25 Slnecny cirkus - Quidam
11:00 Kapura
11:45 Večera
13:00 Prechádzky s dinosaurami 6/6
13:30 Rieka Orava
14:00 Sen a skutočnosť
14:25 Slovenský raj
14:50 Slnecny cirkus - Alegria
16:25 Ženský zákon
17:50 Vianočné čaro 3/6
18:10 Autoportréty
18:15 Večerníček

stv1 1

05:20 Bemolákov - 800 rokov
06:00 Zvedavý George 11/30
06:25 Zvedavý George 12/30
06:45 David Copperfield
08:25 Nekonečný príbeh 4/13
09:15 Oliver Twist 1/6
09:45 Oliver Twist 2/6
10:20 Princezná zlodějov
11:50 Gróf Monte Christo
13:35 Tajomstvo mojej kuchyne
14:15 Diana - posledné dni princeznej 1/2
15:15 Honey
16:50 Hore nohami
18:20 Adam Šangala 1/3
19:15 Domáci majstri
19:20 Večerníček
19:30 Správy STV
19:50 Góly body sekundy
20:05 Počasie
20:15 Manželstvo z rozumu
21:50 Láska z taxíka
23:35 Taká láska
01:10 Uvoľnite sa, prosím
01:55 Dokázané kľamstvá
03:20 Agatha Christie : Poirot

stv2 2

13:20 Vianoce na Liptove
13:55 Národný hriescik 1/2
15:05 Obrázky z prírody
15:50 Tempo
16:05 Rómsky magazín - So Vakeres
16:35 Otokar Klein a jeho hostia 2009
18:00 Vianočné čaro 4/6
18:19 Autoportréty
18:20 Večerníček
18:30 Mama to vie najlepšie
19:00 Zelené raje 10/10
19:30 Správy STV
19:50 Keno 10
20:00 Megastavby II.
20:55 Familia
21:25 Václav
23:05 Události ČT
23:40 Správy STV

markíza markíza

06:00 Príbehy z hasičskej stanice
06:05 Žabiakov dobrodružstvá
07:45 Princezná na hrášku
09:00 SHREKove prvé Vianoce
09:20 Nekonečný príbeh
10:55 Shrek Tretí
12:25 Oheň a ľad: Súboj drakov
13:55 Charlie a továreň na čokoládu
15:50 Ten chlapec je postrach 2
17:25 Ako dostať otecka do polepšovne
19:00 TELEVÍZNE NOVINY
19:25 DNES
19:45 Počasie
19:50 Športové noviny
20:00 Snehulienka to má v paži
21:55 Internátne zmlátky
23:30 Prekľatie
01:05 Rocky
03:00 Havraní jastrab

doma doma

06:20 Na Vianoce DOMA
07:50 Keď budeš moja 47-48/238
09:25 Muži na stromoch II. 2/14
10:10 Slávici na ulici
11:05 Chuťovky
12:25 Rebeli I. 118/215
13:10 Prípady Alice Neversovej I. 5/8
14:50 Colombo V. 3/6
16:30 Keď budeš moja 49-50/238
18:10 Muži na stromoch II. 2/14
19:00 Rebeli I. 119/215
20:00 Michael
21:50 Strieborné zvončeky
23:30 Osem dní života
01:05 Michael

markíza markíza

06:10 Superpes Krypto I.
06:30 Ladový medvedík
07:45 Tainá 2: Dobrodružstvo pokračuje
09:05 Ten chlapec je postrach 2
10:30 Snehulienka to má v paži
12:20 Winnetou a miešanka Apanači
13:55 Trhala fialky dynamitom
15:25 Rýchle Televízne noviny
15:30 Doktor Hollywood
17:15 Rýchle Televízne noviny
17:20 Nestanem sa tvojou ženou
19:00 TELEVÍZNE NOVINY
19:20 DNES
19:45 Počasie
19:50 Športové noviny
20:00 Ladovo ostrí
21:30 Internátne zmlátky 2 - Škola na mori
23:10 Babenka rýchlo a lacno
00:45 Únos vlaku
02:20 Erotické fantázie
03:45 Smrtiaci príliv

doma doma

05:45 Strieborné zvončeky
07:20 Osudové stretnutie 85/90
08:10 Keď budeš moja 49-50/238
10:10 Regina - kráľovná cigánskych sírc
11:45 Viktória 85/171
12:50 Ako dvoriť Alex 6/12
12:50 Ulica III. 85/259
13:40 Rebeli I. 119/215
14:25 Júlia - Cesty za šťastím 84/351
15:35 Ako dvoriť Alex 6/12
15:55 Macocha 86/120
16:45 Keď budeš moja 51-52/238
18:25 Ulica III. 86/259
19:00 Rebeli I. 120/215
20:00 Regina - kráľovná cigánskych sírc
21:40 Júlia - Cesty za šťastím 85/351
22:25 Viktória 86/171
23:10 Rodina na úteku

joj joj

05:50 Náhodné stretnutie
08:00 Horúce strely 2
09:40 S. Seagal: Profesionál
11:20 Gróf Monte Cristo
13:40 S. Seagal: Prepadnutie 2: Temné územie
15:25 Operácia Boeing 747
17:10 Prí, prí, pročky: Nahá mlá
19:00 KRIMI NOVINY
19:30 NOVINY TV JOJ
19:59 NAJLEPŠIE POČASIE 2000 60 sekúnd
22:10 Návrat do Cold Mountain
01:00 Náhodné stretnutie
03:20 Moja sestra je vládka 3
04:50 KRIMI NOVINY

joj+ joj+

06:35 Air America 26/26
07:20 V uliciach San Franciscu
09:00 Julie Lescautová II. 10
10:40 Zorro 22,23
11:25 Vianočná výhra
13:30 Julie Lescautová II. 11
15:10 V uliciach San Franciscu
17:00 Miliónový chrobák
19:00 KRIMI NOVINY "N"
19:30 NOVINY TV JOJ "N"
20:00 PREMIÉRA: Julie, rytierka de Maupin 1,2/2
23:30 Miliónový chrobák
01:20 Nočné reprízy

joj+ joj+

05:00 Julie, rytierka de Maupin 1,2/2
08:15 Profesionáli IV. 13/13
09:00 Profesionáli V. 1/5
10:00 Starý III. 58
11:00 Doktorka Quinová 91
12:00 Vianočná výhra
13:55 Panelák 194
14:35 Profesionáli IV. 13/13
15:35 Esmeralda 31,32
17:15 Láska nezomiera 7,8
19:00 KRIMI NOVINY "N"
19:30 NOVINY TV JOJ "N"
19:55 EXCLUSIV - Noviny úspešných s Brunom
20:15 Vraždy v Midsomeri IX. 8/8
22:00 Diagnóza: Vražda II. 14,15
23:50 Profesionáli V. 1/5
00:45 Starý III. 58
01:45 Nočné reprízy

čt1 1

14:30 Bezdětná
16:00 Retro
16:30 Rajske zahrady 13/13
16:50 Četěčko
17:10 Sváteční slovo teologa Daniela Hermana
17:15 Horákoví 13/26
18:10 Škola pro život 13/13
18:35 Zpívánky
18:45 Večerníček
18:55 Šťastných deset a Šance milion
19:00 Události
19:35 Branky, body, vteřiny
19:50 Předpověď počasí
19:55 Sportka a Šance
20:00 3 plus 1 s Miroslavem Donutílem - Silvestr
21:25 Muž naruby
22:55 Losování Sportky a Šance
23:00 Semafor atd. 8/8
00:00 Ložování Šťastných deset a Šance milion
00:05 Medvědí srdce

čt2 2

12:00 J. Sternwald: Rok na vsi
12:50 Eva - zkratka opery
14:05 Notes
14:50 Semafor atd. 8/8
15:50 Klára a František 2/2
17:35 Cesty víry
17:55 Křesťanský magazín
18:15 Poklady světa
18:30 Kultura.cz
18:55 Postřehy odjinud
19:00 Malá vánoční hvězda
19:35 Simpsonovi XX 16/21
20:00 Jiří z Poděbrad
20:40 Poselstvo krále Jiříka
20:55 Diskuse
22:00 Na plavém s Amosem Ozem

čt1 1

05:00 William a Harry - život princů
05:50 Francouzské postřehy
05:59 Studio 6
08:30 Sezame, pojď si hrát 16/78
09:00 Bezdětná
10:25 Soucde a drahokam
11:00 Vánoční koledy
11:05 Planeta Země 8/11
12:00 Zprávy
12:30 Sama doma
13:30 Návraty do dětství
13:55 McLeodovy dcery III 22/30
14:40 Doktorka Quinová VI 8/22
15:25 Simpsonovi XX 16/21
15:45 Věříš si?
16:10 Záhadý Toma Wizarda
16:30 Kouzelná školka
17:00 AZ-kvíz
17:30 Kluci v akci
17:55 Předpověď počasí
18:00 Události v regionech
18:25 Černé ovce
18:40 Živé srdce Evropy: Jeseter malý
18:45 Večerníček

čt2 2

05:00 Skoro jasno
05:15 72 jmen české historie 56/72
05:30 Správy STV
05:59 Dobré ráno
08:30 Panorama
09:10 Televizní klub neslyšících
09:40 Kalendárium
09:55 Divy České republiky
10:25 Svatováclavská jízda 2009
10:45 Kultura.cz
11:10 Četěčko
11:35 AZ-kvíz
12:05 Angličtina pro nejmenší 4/40
12:15 Lov
12:35 Já malý přicházím koledovat
12:50 Vánoční příběh
13:50 Oheň, voda a listivé úskoky

prima prima

06:10 Země dinosaurů 8
06:35 Pokémon: Diamant a perla 8
06:55 Neuvěřitelná dobrodružství Rudly a Koumáka III 31
07:20 Chůva k pohledání V 18
07:50 Hitlerovi bodyguardi 7
08:45 Svět 2009
09:25 Sextánka
11:00 Partie
11:55 V zákulisí se Super drbnou
12:20 Čarodějnice
14:00 Roztomilý člověk
15:35 Karlík a továrna na čokoládu
17:40 Pekařův císař
18:55 Zprávy TV Prima
19:35 Chůva k pohledání V 19
20:00 Harry Potter a vězení z Azkabanu
22:30 Ned Kelly
00:30 Ve svatební den
02:20 Volejte Věštec
04:00 Dvojí nasazení 11

stv3 3

09:55 Sport extra
10:45 MS v hokeji "20" 2009 Kanada
12:55 ZOH Turín - Summary A
13:30 Futbalový sen o Afrike
14:10 Red Bull Desafío no Morro
14:25 Anglická futbalová Premier League
16:30 Grid speciál
17:00 Góly - body - sekundy
17:10 ZOH Beh na lyžiachmuži 15 km
19:15 Magazín NHL
19:30 hokej Turín Slovensko-Svédsko
21:35 ZOH Turín - Summary B
22:05 Góly - body - sekundy
22:20 MS 2009 hokej
23:20 Anglická futbalová Premier League

prima prima

06:05 Teleshopping
06:20 Dexterova laborator I 12
06:45 Neuvěřitelná dobrodružství Rudly a Koumáka III 32
07:10 Teleshopping
07:20 Král a pták
08:50 Čaj s Mussolinim
10:55 Hádej, kdo jsem!
12:10 Jack Frost
14:00 Spas nás před Evou
15:50 Trable prcka Binka
17:40 Minuty regionu
18:00 5 proti 5 - Souboj týmů
18:55 Zprávy TV Prima
19:35 Chůva k pohledání V 20
20:00 Zamílovaný profesor
21:50 Nový svět
00:15 Agatha
02:00 Volejte Věštec
03:45 Výklad snů
04:40 Autosalon

stv3 3

12:30 Green, část 64.
12:45 Nejlepší
13:10 SP v zjazdovom lyžovaní žien
14:10 Úspech našich na MSJ 2009 v hokeji
14:25 Grid speciál
15:00 Anglická futbalová Premier League
17:00 Góly - body - sekundy
17:10 ZOH Turín - Summary A
17:40 Green, část 59.
18:00 Magazín NHL
18:20 MS v hokeji "20" 2009 Kanada
20:20 Magazín Premier League Review
21:15 Šesťdňový ENDURO
22:15 Góly - body - sekundy
22:35 SP v zjazdovom lyžovaní žien

REKLAMA

FIGY DOZRIEVAJÚ AJ NA PRŠIACH

Pri jednej z ciest za reportážou na modrokamenské Prše nás zaujala predzáhradka pri jednom z domov v tejto doline. Nielen svojou úpravou, ale aj v našich krajoch netradičnými, exotickými stromami. Nebýva každodenným zvykom, aby ste na Slovensku videli vo dvore dozrievať figy a z balkóna vyčnievať mohutné listy banánovníka.

Ovocie spracúva E. Slúková rôznymi spôsobmi, i sušením ako tieto figy.

Zaujalo nás to a dohodli sme sa s majiteľkou tejto exotickrej zbierky fauny pani Emiliou Slúkovou na návšteve, aby nám porozprávala, čo ju viedlo k pestovaniu týchto netradičných drevín. Cez upravenú predzáhradku ma E. Slúková pozvala do útulnej kuchynky. To, že sa v tejto rodine venujú pestovaniu nie iba exotickému, ale aj tradičnému slovenskému ovociu a jeho spracovaniu, som sa presvedčil už o chvíľku. Pani Slúková zaplnila stôl sušenými slivkami, hruškami, jablkami i figami. O svojom estetickom čínení a zmysle pre detail ma domáca pani presvedčila jablkovými ružičkami, ktoré urobila zo sušených jablkových lupienkov. Ochutnal som sušené ovocie a pani Emília sa rozhovorila o svojej záľube.

E. Slúková: "Rastliny a príroda vôbec ma vždy zaujímali. Možno je to aj preto, že v lone prírody som vyrastala. S rodičmi sme bývali na lazoch približne v polovici medzi D. Lomom a H. Plachtinca-mi. Pestovaniu južného ovocia sa venujem približne 8 rokov. Ako prvé som skúsila figovníky. Zaujali ma na dovolenke v Taliansku a potom v Chorvátsku. Odtiaľ som si doniesla vetvičky. Reku, skúsím, čo z toho bude. Po čase sa mi začalo dariť, a tak som sa tomu venovala čím ďalej tým viac. O nejaký čas som sa dočítala, že u nás sa dajú figy pestovať aj vonku, tak som ich vysadila von. Len musím dávať veľký pozor. Záleží na tom, aká je zima, a aj či ich vysadíte na chránenom mieste, alebo nie. Jeden figovník mám na chránenom mieste, ten vždy lepšie prezimuje a druhý tu, vpredu na dvore a ten je na tom horšie. Minulú zimu krásne prezimovali obidva stromčeky. Krásne nahodili kvety, úroda sa ukazovala krásna, ale počas celého roka bolo veľmi horúco a sucho. Plody veľmi zle dozrievajú. Stromčeky by potrebovali denne okolo 30-40 l vody. Je vidieť, že keď začne pršať, plody začínú dozrievať. Vody však veľa nemáme, tak som ich až tak veľmi nepolievala. Veľmi ma to mrzí, pretože nie všetky plody dozreli a ešte aj teraz ich mám na stromoch pomerne veľa. Stále ešte dozrievajú, ale v chlade už nema-

jú takú dobrú chuť ako keď dozrievajú v lúčoch slniečka."

STROMČEKY PESTUJEM PRE RADOŠŤ

*Začali ste teda s figami. Aké ďalšie exotické stromčeky tu máte?

E. Slúková: "Podobne ako figovník, som si z Talianska doniesla aj citrónovník. To som v jednom dvore videla krásny strom obsypáný citrónmi, tak som poprosila domácich, či by mi nedali vetvičku. Doniesla som si ju domov a sused mi vetvičku naočkoval.

Na citrónovník obsypáný plodmi je E. Slúková právom hrdá.

Jablkové ružičky z usušených lupienkov požíva domáca pani na dekoráciu i ozdobu zákuskov.

Pekne sa ujala a nádherne rástla. Nevedela som však, ako citrónovník pestovať, tak som ho nechala cez zimu v teple a on mi vyhyrul. Ale tá pôvodná vetvička, ktorú mi sused naočkoval, tak tá bola ešte živá. Zasadila som ju pod sklo a vyrástol mi krásny citrónovník. Rodí už asi päť rokov, a aj teraz je na ňom dosť plodov. Zo začiatku naraz nahodil kvety, aj naraz dozreli plody. Teraz má nové kvety a zároveň dozrievajúce citróny. Možno je to aj preto, že som sa s

jeho rastom učila aj to, ako ho správne pestovať. Sama som sa presvedčila, že dôležitá je aj správne namiešaná pôda a hnojenie. Študovala som knihy, ale ani z tých sa všetko nedozviete. Treba vychytať všetky muchy. Aj autori odborných publikácií nemajú vždy rovnaký názor na jeden problém. Treba vyskúšať, čo je najlepšie vo vašich podmienkach."

Vo svojom snažení o pestovanie exotických plodov pani Slúková neprestávala a po figách a citrónoch prišli na rad banány. Banánovník vlastne ani nie je strom, ale bylina, ktorá po dozretí banánov odumiera.

E. Slúková: "V tomto roku mi po prvý raz zakvitla, čo je najlepší plod. Aj keď sa mi zdalo, že ich nahodil až príliš veľa. Keby všetko dozrelo, čo ten veľký stôl nahodil, tak by to bolo hádam aj 30

kich skúsenostiach s pestovaním kiwi E. Slúková.

Zatiaľ najslabším z exotických stromčekov je malá mandarínka. Napriek tomu však už zarodila a plody z doma dopestovanej mandarínky chutili aj deťom a vnúčatám pani Emilie: "Ja to však nerobím pre úrodu, ale pre radosť, a aj preto, že sa mi páčia samotné stromčeky a napr. citrónovník nádherne vonia, keď kvitne. Veľkým nepriateľom pri pestovaní citrusov sú škodcovia. Veľmi ich napádajú púklce. Človek často zbadá, že niečo nie je v poriadku s rastlinkou, až keď je to už príliš viditeľné a rastlinky trpia."

OBRAZ PRE KAPRÁLIKA

V záhrade a okolo domu E. Slúkovej však nie sú iba exotické stromčeky: Dom je plný rozličných kvetov a záhrada tradičných ovocných stromov.

"Keď sme sa prisťahovali z lazov, tak to patrilo medzi prvé veci čo sme urobili. Vysadili sme jablká, hrušky, slivky. Máme tu marhuľu i broskyňu. Ovocie spracúvam na kompóty, lekvár, ale ho aj suším. Pamätám si ešte ako moji rodičia sušili ovocie. Bystričke slivky nechali trochu premrznúť, až boli zvráskavené a len potom ich dávali sušiť. Mávali sme celé vrece sušených sliviek i hrušiek a jablák. Jedli sme ich potom celú zimu. Je škoda, že teraz to už tak nie je."

Spomína na minulé časy pani Slúková a ponúka ma sušeným ovocím. Sušené figy i slivky chutia veľmi dobre, ale práce okolo stromčekov a v záhradke nie jediné, čím sa E. Slukova zaoberá. Jej veľkým koníčkom je aj maľovanie. Maľuje pre svoju potechu, ale aj pre rodinu, priateľov i známych. Na jednom z liečebných pobytov v kúpeľoch sa stretla aj s hercom Dušanom Kaprálikom, ktorému sa jeden z jej obrazov tak zapáčil, že si ho u nej objednal.

Pri svojej rôznorodej aktivite sa ale E. Slukova neuzatvára vo svojom súkromí. Ako predsedníčka Jednoty dôchodcov v M. Kameni pomáha organizovať klubový život a aktívne sa zapájať do činnosti Jednoty dôchodcov aj ostatným občanom dôchodkového veku v najmenšom mestečku na Slovensku. Vo svojej aktivite neustane ani počas vianočných sviatkov a na sviatočné poobedie 2. sv. vianočného (na Štefana)

(Pokračovanie na str.11)

(Dokončenie zo str.10)

pripravili pre členov Jednoty dôchodcov slávnostné posedenie v kultúrnom dome. Zabavili ich prídu aj ochotníci z V. Krtiša so svojim predstavením.

VÝBORNÁ RYBA Z KLÁŠTORA

Je vidieť, že dôchodkový vek pre E. Slúkovú neznamená sladké ničero-benie, ale priam hýri rôznorodou aktivitou a teší sa aj na Vianoce. Hlavne preto, že urobí svojim deťom a vnúčatám radosť s vianočným pečivom.

"Vždy som rada piekla. S priateľkami z Jednoty dôchodcov sa pravidelne zúčastňujeme aj súťaže o najlepší gaštanový zákusok na gaštanových slávnostiach a často sa umiestňujeme na tých najvyšších priečkach. (Koláčiky z lístkového cesta plnené gaštanovou plnkou som mohol ochutnať aj počas

nášho rozhovoru a boli veľmi dobré, pozn. autora). Aj na tohtoročné Vianoce som sa nechala nahovoriť niektorými známymi, že pre nich upečiem nejaké koláče. Ale iba také suché. Orechové."

* Keď sme už spomenuli blížiace sa Vianoce, aké boli a sú vaše Vianoce, zaujímalo nás. *"Snažím sa zachovávať tradičné zvyky i tradičné jedlá. Keď prídu deti a vnúčence, tak máme rybu, opekanec, kapustnicu. Keďže som evanjelička, robievali sme u nás výdatnú ka-*

"Figovník je už bez listov, ale plody na ňom ešte aj v tomto počasí pomaly dozrievajú", ukazuje E. Slúková exotický strom rodiaci na Pršiach.

* Máte aj nejaký špeciálny recept, iba váš, ktorý ste robievali na tieto sviatky?

"Myslím, že medzi ne môžem zaradiť jedlo, ktoré som robievala ešte kým žil manžel. Nazvala som to ryba po suzdalsky. Keď sme s manželom boli na zájazde v Rusku v Suzdali, navštívili sme aj jeden kláštor. Tam nám v hlinených pečiach upiekli rybu, ktorá mi veľmi chutila. Doma som sa potom snažila uro-

biť niečo podobné. To sa do pekáča dajú zemiaky, na to predpražené hriby, potom ryba bez kostí. Aj rybu som zvykla trochu opiekať na masle, alebo oleji. Potom znova zemiaky, hriby, ryba a navrch som ešte poukladala zemiaky. Podľa chuti sa pridá korenie, žele sa smotanou a nechá upiecť. Je to veľmi dobré."

putnicu. Dávali sme do nej klobásku, hriby, sušené slivky, smotanú a zasmážku z masla. U nás sa na 1. sviatok vianočný nevarilo a jedlo sa to, čo ostalo. Mäso nie, iba klobása v kapustnici. A aj teraz to dodržiavame."

Čas počas nášho rozhovoru plynul príliš rýchlo a o aktivitách pani Slúkovej, by sa dalo ešte veľa rozprávať i popisovať. Ale je dobré nechať si niečo aj na budúce. Možno už na Štefánskom posedení členov Jednoty dôchodcov, na ktoré ma pozvala. Zatiaľ teda ďakujem za rozhovor a želim príjemné vianočné sviatky, pani Slúková.

-P. GÁSPAROVÍČ -

Námetmi obrazov E. Slúkovej je najčastejšie príroda, ale inšpiruje sa aj u starých majstrov.

Spomínate si ešte, ako sa naše maminy pred Vianocami vystáli v obchodoch v "šórach", aby kúpili mandarínky či banány? Okrem nich ešte bolo možné kúpiť nanajvýš ananás, datle, figy a kokosový orech...Tí, ktorí majú menej ako 20 rokov netušia o čom píšeme, pretože dnes sa stačí prejsť po ktoromkoľvek väčšom markete a bežne v nich nájdete na pulchách marakuju, papáju, lichi, granátové jablká, či iné exotické ovocie aj mimo predvianočného času. Práve sviatočný čas je vhodný aj na ochutnanie niečoho nového, nepoznaného - aj čo sa týka ovocia.

Obohatia a ozvláštnia vianočné stoly

Marakuja

Veľkostí ju môžeme prirovnať k vajčičku. Marakuja je silne aromatická, a preto sa využíva hlavne ako príchut do rôznych dezertných omáčok a nápojov. Ak si však chcete na marakuji pochutiť ihneď, stačí, keď si po prekrojení ovocia vnútornej semená plodu vydlabete lyžičkou. Dováža sa z Brazílie, Kolumbie a Ekvádora.

Papája

Nazýva sa stromový melón. Plod papáje rastie na stromoch, ktoré svojím vzhľadom pripomínajú palmu. Vôňa tohto exotického ovocia je neutrálna, ale dužina samotného plodu je sladučká a hlavne šťavnatá. Podľa chute priraduje väčšina ľudí papáju k marhuli a žltému melónu. Najlepšie chutí ako súčasť ovocných šalátov, ale dá sa z nej pripraviť aj chutný lekvár alebo kompót. Pochádza z južného Mexika a zo Strednej Ameriky.

Limeta

Je jedným z najpestovanejších citrusov v trópech. Dorastá do výšky 4 m a bohato rodí - aj viac ako 1000 plodov! Plod má veľmi kyslú chuť a veľmi aromatickú ovocnú, citrónovú arómu. Používa sa na aromatizovanie malinoviek, alkoholu, ochucovanie šalátov a jedál. Ide o veľku bežné ovocie už aj u nás, ktoré je dosť známe a dostupné vo väčšine supermarketov, ale podstatne drahšie ako citróny.

Hruškovec americký - avokádo

Je vždy zelený rozložitý strom 10-20 metrov, pestovaný už Indiánmi v Amerike. Ide o pomerne známu rastlinu a plody tiež nájdete bežne v supermarketoch. Plod je hruškovitý a obsahuje 25% tuk a množstvo bielkovín. Konzumuje sa surové - lebo varené avokádo zhorkne. Po zbere musia plody odstať a šupka začne

chytať zeleno-fialový odtieň. Na dotyk sa musí šupka pružne prehybať - vtedy je zrelé. Potom sa rozreže, kôstka vyberie, dužina sa posype soľou, korením a pokvapká citrónom alebo octom alebo ináč do chuti a môže sa konzumovať s chlebom natretým syrom.

Kaki

Rastlina dorastá do výšky 8 m a konzumuje sa jej plod. Kaki svojím vzhľadom pripomína paradajku, avšak odlišuje sa hlavne tým, že má pri stopke štyri široké, tmavo zelené listy. Po odstránení šupky si určite pochutnáte na tmavočervenej sladkej dužine, ktorá je rozdelená na časti ôsmimi jedlými semenami. Ovocie sa odporúča jesť surové, teda tepelne neupravené. Kaki sa dováža z Chile a Floridy.

Liči

Nazývaná aj čínska slivka sa rodí na rastline, ktorá dorastá až do výšky 12 metrov. Plody rastú na strapchoch a vzhľadom sú podobné orechom. Vôňou pripomína ovocie liči ruže, ale chuť má skôr jemne kyselkavú. Veľkosť jedného plodu je približne 4 centimetre. Červená šupka a semená nie sú vhodné na konzumáciu. Liči po zbere nedozrieva, preto sa musí

zberať zrelé a transportovať do ostatných krajín letecky. Najlepšie chutí v sladkom šaláte z čerstvého ovocia. Vo východnej Ázii sa pestuje už 3000 rokov.

Karambola

Pochádza z Malajzie a rastie na stromoch vysokých až desať metrov. V súčasnosti sa ovocie s názvom karambola udomácnilo vo všetkých tropických krajinách. Medzi najväčších exportérov patrí Thajsko a Izrael. Ako väčšina exotických ovocí, aj karambola chutí najviac čerstvá. Pre svoj výnimočný vzhľad ju často využívajú šéfkuchári ako ozdobu pri servírovaní. Karambola je oválna, má približne 12 centimetrov a povrch rozdelený do piatich zárezov. Nie nadarmo sa karambola označuje aj ako malajská hviezda. Keď totiž budete karambolu priečne krájať po celom obvode, vzniknú vám krásne, ale hlavne sladké hviezdičky, chuťou pripomínajúce jabĺčka.

Granátové jablko

Ide o ker, ktorý dorastá do 6 m výšky s otrhými konármi. Dužinaté-šťavnaté miešky sa vyberajú z rozkrojených plodov a konzumujú sa so semenami alebo bez nich. Šťava z nich je osviežujúca a dobrá pri horúčke, prechladnutí a robí sa z nej aj želé. Chuť granátového jablka pripomína najviac ríbeze. Okolité časti okolo komôrok so semenami sú horkasto trpké. Používajú sa ale proti črevným parazitom a dyzentérii.

Hruška Nashi

Má pevný povrch a je balená v sieťke,

aby sa neobila. Dužina je chrumkavá a pevná, ale nie tvrdá-lahko sa hryzie. Chuťovo nie je výrazná - je slabá. Nashi sladkastá trochu vodovej chuti.

Fejchoa

Je krik pochádzajúci z Južnej Ameriky. Plody neznašajú dlhú prepravu, letecky sa dovážajú z Thajska. Vôňa pripomína vyprešované šupky od hrozna ktoré začínajú kvasiť, trochu egreš a jahodu. Plody majú zelenú farbu s jemne hrboľatým povrchom.

Kumkvát

Je vždyzelený krik dorastajúci do výšky 2-4 m. Pestuje sa v južnej Číne a Indočíne. Plody sa konzumujú celé aj so šupkou, ale samozrejme dobre umyté. Vôňa a chuť je ako po mixe citrónu a mandarínky. Plod pripomína veľkosťou malé slivky a farbou mandarínky. Používajú sa ako kandizované ovocie, dekoratívna prísada do šalátov, želé a v Austrálii robia z neho likér.

Longan

Je ázijský strom dorastajúci do 40 m, ktorý patrí do čeľade mydlovníkovitých a ich semená sú bohaté na saponíny a používajú sa aj ako šampón. Chuťovo je podobné ako lichi, ale fádnejšie. Pochádza z juhovýchodnej Ázie. Je to čerstvé alebo sa používa do dezertov či sladké polievky a sladkokyslé želé.

Indická datľa

Strom dosahuje výšku 30 m. Plody sú krehké, do hneda zafarbené struky, ktoré obsahujú sladkokyslú dužinu a tvrdé semená. Na svoje správne dozretie potrebuje obdobie sucha a potom sa dajú skladovať niekoľko mesiacov. Chuťou pripomína zmes lekvárov, datlí a sušených čerešní a je kyslasté. Pri jedení sa postupuje tak, že sa zo struku odstráni škrupina, tuhšie vlákna a semená. Dužina sa konzumuje buď v čerstvom stave, alebo sa používa na dochucovanie orientálnych omáčok.

ZOSTALA PO ŇOM PRÁZDNA STOLIČKA A TICHU

Rodiny sa schádzajú, stretávajú sa známi, ktorí sa nevideli aj niekoľko mesiacov či rokov, spomína sa na blízkych, rozbaľujú sa darčeky pod stromčekom. Takéto bývajú vianočné sviatky vo väčšine rodín. Žiaľ, nikdy už také nebudú v rodine Fajčíkovcov z V. Krtíša. Tragický okamih v sobotu 16.5.2009 im pri dopravnej nehode navždy zobrať jedného člena rodiny, 23-ročného syna Vladka.

"Vyšetrovanie nehody stále prebieha. Vodič osobného auta je obvinený, ale čo bude ďalej... Počujem o ňom hovoriť ľudí, že je to dobrý človek, ale aj môj syn bol dobrý človek, veľa ľudí ho poznalo a malo rado. Ale už tu nie je! Stále máme veľa nezodpovedaných otázok, na ktoré žiaľ, odpoveď už nikdy nedostaneme.

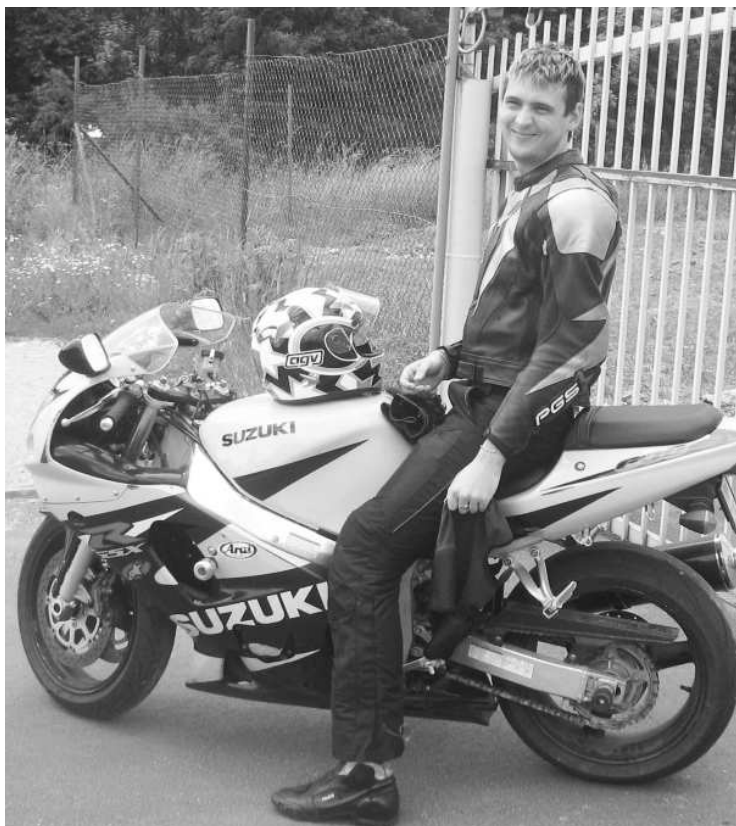
Mali sme veľké plány, ktoré sa v jednej sekundy zrútili ako domček z karát. Na sviatok Všetkých svätých obsypali jeho hrob kvety a pribudli ďalšie sviečky, pre nás bol tento sviatok o to ťažší, že rozjadril ešte viac našu bolesť." -hovorí Magdaléna Fajčíková, Vladkova mamka.

BOLEŠŤ ZO STRATY SYNA JE STÁLE VEĽKÁ

"S manželom chodievame na cintorín každý deň. Myslela som si, že prejde prvý polrok a bude ľahšie, ale nie je. Bolesť zo straty nášho Vladka je stále veľká. Mal meniny, v októbri by mal 24 rokov, spomienky na neho sú stále intenzívnejšie."

Prešiel Mikuláš, blížia sa Vianoce a pani Fajčíková spomína, aké boli tie minulé predvianočné časy, keď sa s manželom tešili na posledný víkend pred sviatkami a očakávali príchod synov. Keď netrepeživo vyzerali, kedy sa otvorila dvere a v nich bude Vladko vždy veselý, usmievavý, plný elánu a pozitívnej energie. Navzájom si chceli toho toľko povedať, až sa prekríkávali. Hluk, vrava, radosť a rodinná pohoda vládla doma u Fajčíkovcov. A teraz - ticho. *"Už nám nezavolá, neotvorí sa dvere a nebudeme počuť: 'Maminka, už sme doma!'. Pred dverami bude stáť Patrik sám."*

"Ja som dlho nemala Vianoce rada, pretože som na Štedrý deň stratila otca. Moje deti boli vtedy malé a pýtali sa: 'Maminka a k nám teraz Ježiško nepríde?' 'Nebojte sa, príde', povedala som im. Ale trvalo mi niekoľko rokov, kým som cez to prešla a Vianoce boli také, ako pred odchodom môjho otca. Vždy som pripravovala tradičné jedlo, rybu, šalát, kapustnicu. Piekla som medovníky, koláče, ktoré mali chlapi radi, ale najdôležitejšie bolo to, že sme boli všetci spolu. To už nikdy také nebude. Tie posledné Vianoce

V srdciach najbližších i priateľov zostane Bc. V. Fajčík vždy usmievavý, plný elánu a pozitívnej energie. Kým v jeho duši počas krátkeho mladého života horela láska k motorom, po jeho odchode na mieste jeho skonu horia kahance dňom aj nocou.

boli najkrajšie v našom živote."

NAJKRUTEJŠIE VIANOCE

Vianoce sú už pred dverami a vianočná atmosféra a nálada na nás dýcha zo všetkých strán. Nie všetci ju však prijímajú rovnako a

tešia sa na sviatočné dni.

"Teraz, v tomto predvianočnom období vidím, ako sa každý pripravuje na sviatky. S radosťou sa nakupujú darčeky, upratuje sa, pečie a varí. U nás tá radosť chýba. Nevie, ako to všetko doma zvládneme. Každý mi ho-

vorí, že som silná. Možno navonok, ale čo sa deje vo mne, viem iba ja."

M. Fajčíková spolu s manželom žili pre rodinu a hlavne svoje deti. Ony boli pre nich všetkým a milovali ich nadovšetko. Svoju lásku teraz preniesli na jediného syna Patrika, on je teraz pre nich všetkým. Na Vladka však nikdy nezabudnú, navždy zostane v ich srdciach.

"Pripravíme vianočné sviatky tak ako treba, ale radosť z nich tu už nie je. Náš Vladko nám tu bude chýbať. Štedrý deň by nemal pre nás zmysel, keby sme nešli všetci za ním. Zanesieme mu vianočný stromček, aby aj on cítil, že sú Vianoce a že sme s ním! Pri stole bude miesto a tanier aj pre neho, budú to však veľmi kruté Vianoce. A aj každé ďalšie, ale tieto prvé bez neho, keď po prvý raz ostane jeho miesto pri stole prázdne, budú najkrutejšie Vianoce v našom živote."

VERÍM, ŽE SA STRETNEME

S pohnutým hlasom, a s očami zvlhnutými bolesťou a žiaľom hovorí o milovanom synovi M. Fajčíková. Nechce, aby ju niekto ľutoval, iba rozpráva o bolesti matky, ktorá stratila svoje dieťa. Aj ona ľutovala tých, ktorým sa stalo niečo podobné, teraz však vie, aké je to ťažké!

"Bože, ako to vedeli prežiť, hovorila som si. Ale nikdy som necítila takú bolesť ako teraz, keď sa tragédia až príliš osobne dotkla aj nás. Vladka som mala ďaleko, v Bratislave, ale vedela som kde je. Teraz je blízko, ale zároveň najďalej, ako len môže byť. Ja už len v to verím, že sa s ním raz stretnem a budem ho môcť znovu objasť!"

-P. GAŠPAROVIČ -

So slzami v očiach rozpráva M. Fajčíková o svojom milovanom synovi, bolesti nad jeho stratou i blížiacich sa sviatkoch.

"Slávnosť Narodenia Pána, ktorá je popri Veľkej Noci a Turíciach najväčším cirkevným sviatkom, bude o pár dní sláviť väčšina kresťanov na svete. Posolstvo Vianoc je aktuálne pre každého z nás, lebo vychádza z radostnej skutočnosti, že Boh má o človeka záujem. Ak človek nežije duchovným životom, môže sa mu zdať, že pri narodení Syna Božieho išlo len o historickú udalosť," hovorí rímsko-katolícky kňaz Mgr. Dominik Markoš zo sklabinkej farnosti.

Skialpinizmus mu dáva možnosť byť bližšie k svojmu "šéfovi" - Bohu

Druhým Jánom Laktišom nazývajú v Sklabinej farára Dominika Markoša, ktorý tak ako niekdajší predchodca miluje okrem Boha aj šport. D. Markoš nielenže hráva s chlapcami futbal, ale jeho veľkým koníčkom je skialpinizmus, ktorý mu umožňuje vidieť krásu hôr na Slovensku i v Európe. Mgr. D. Markoš prišiel do Sklabinej v roku 2008 a vie, že šport je silný fenomén, ktorý spája ľudí.

Nielen o športe, ale aj o posolstve Vianoc a vianočných zvykoch sme sa porozprávali s týmto charizmatickým kňazom, ktorý pochádza z malej dedinky pri Kremnici z Jastrabej, kde vychodil základnú školu. Dominik Markoš po skončení gymnázia za komunizmov nastúpil na bohosloveckú fakultu v Bratislave. Po jej skončení bol vysvätený za kňaza 29.6.1992 v B. Bystrici. Pôsobil ako kaplán v Žarnovici, Martine, Detve a Vrútkach. Desiat rokov spravoval farnosť Kriváň v Podpoľaní. Do Sklabinej prišiel v septembri 2008, po návrate z ročného pobytu na misii. Bol aj na Filipínach, kde dva mesiace pracoval s deťmi a rodinami žijúcimi na smetiskách.

Boh mu ponúkol pracovať v jeho "firme"

Pre Mgr. D. Markoša je byť kňazom povoláním, ktoré mu daroval Boh. Po skončení gymnázia snívajúc s kamarátmi, že pôjde študovať výpočtovú techniku, založí si snimi, bude cestovať po svete a stane sa bohatým. Vtedy ho prijali na vysokú školu do Bratislavy. "Ale potom ma oslovil Boh a ponúkol mi, či nechcem pracovať v jeho firme" a sľúbil, že nebudem ľutovať." Rok si nechal na rozmyslenie a vtedy pracoval ako závozník. Nakoniec našiel odvahu povedať Bohu áno.

Aj v duchovnom svete je veľa "virusov"

"Po sedemnástich rokoch si uvedomujem, že Boh splnil, čo mi sľúbil. Čoraz viac objavujem a poznávam veľkosť Boha, aj keď stále zostáva pre mňa tajomstvom. Nepracujem s počítačmi, ale s ľuďmi. Každý je originálom a vzácnou bytosťou, pokúšam sa ich "napojiť na Boha a Božiu sieť", ktorá má 100%-tné pokrytie, nie je závislá na energii, je na nej všetko, čo človek potrebuje. Riešim, ako to, že mnohí ľudia majú "modem" - napr. aa sväté prijímanie "a neobmedzený balik prístupu" (birmovku)" a napriek tomu ich "spojenie" s Bohom nefunguje. Aj v duchovnom svete je mnoho "virusov - hriechov", ktoré nás izolujú od "Božích upgradov či updateov"... Precestoval som celý svet, videl som mnoho krajín, kultúr a tvárí cirkvi, naučil som sa vážiť si to, čo máme doma na Slovensku. Boh mi dal viac ako som si vysníval, dobre sa o mňa stará. Som rád v Jeho službe. Stále mi otvára nové možnosti. Boh je pre mňa v niečom ako more, do ktorého hlčky sa chcem stále viac ponárať, aj keď mám pocit, že som stále ešte len vo veľmi plytkej vode" - vyznal sa Mgr. D. Markoš.

Svoj čas venuje svojim veriacim i rodine

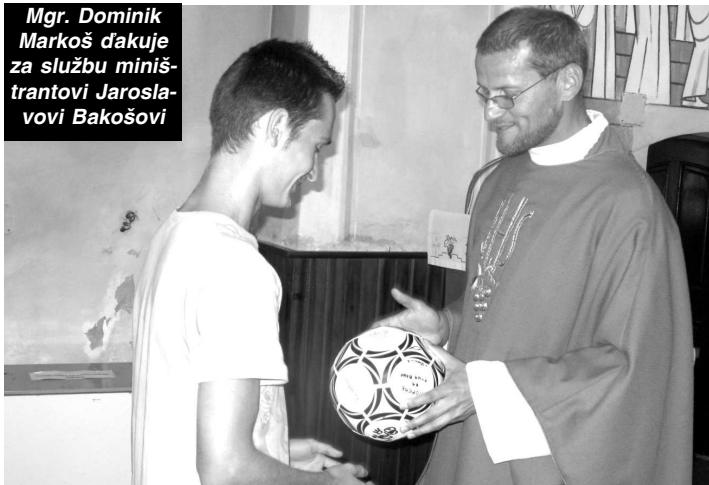
Pán farár pochádza z tradičnej veriacej rodiny, žijúcej na dedine. Jeho už nebohý otec bol inžinier a matka pracovala ako normovačka v štátnej mincovni v Kremnici. Teraz je na dôchodku a žije s dcérou mladšou os Dominika.

"Vianoce sú časom, kedy sa ako rodina zdeme. Hoci my, kňazi, máme počas sviatkov v našich farnostiach veľa aktivít, snažím sa ustrážiť a darovať svoj čas našim, keď prídu ku mne ako hostia do farnosti ako moji drahí. Je to čas budovania rodiny, prežívania vzácnosti vzťahov, spomínania na minulosť,

Mgr. D. Markoš v Baraňom sedle vo Vysokých Tatrách

Mgr. Dominik Markoš ďakuje za službu miništrantovi Jaroslavi Bakošovi

plánovania budúcnosti. Na Štedrý večer sme sa vždy tešili na večeru, na začiatku ktorej hlava rodiny prečítala príbeh z Biblie o narodení Ježiša a spolu sme sa pomodlili. Jedlo začínalo oblátkami s medom a cesnakom na znak toho, že život je aj príjemný aj ťažký. Potom nasledovali opekance s makom a tvarohom. Nechýbala kapustnica, poriadne kyslá s hrbmi a ďalej ryba so šalátom, zákusky a ovocie. Po večeri sme šli rozbaľovať darčeky pod stromčekom, ktoré boli vždy prejavom veľkej prajnosti a skromnosti. Po darčekovom prekvapení sme spievali pri zvuku akordeónu či iného hudobného nástroja vianočné koledy a šli sme do kostola na polnočnú."

S Nemkou varili opekance - "makúvku"

K Vianociam neodmysliteľne patria rôzne zvyky a tradície. Z detských čias si Mgr. D. Markoš s úsmevom spomína na starú mamu, ktorá zvykla nenápadne hodiť za chrbát za hrst suchého hrachu a povedala: "Ticho deti, Ježiško už prichádza...A keďže stromček bol vo vedľajšej izbe, už sme sa nevedeli dočkať, kedy skončí večera a my ujdeme od stola a pôjdeme objavovať poklady pod stromčekom."

Pán farár si tiež pamätá, ako raz slá-

Najväčšími športovými úspechmi pre Mgr. D. Markoša je, že je relatívne zdravý, v dobrej kondícii a nálade. "A nepriberám", so smiechom povedal na záver Mgr. D. Markoš, pre ktorého úspechom bolo prejdenie trate tatranského skialpinistického maratónu, 48 km trať Bielej stopy, či mnoho vzácných stretnutí s ľuďmi, ktorých by inak nikdy nebol stretol a ktorých mu určite poslal do cesty Boh, aby sa vzájomne od seba mnohému naučili.

- EDIT -

vili Vianoce na misijnej škole v Nemcku, kde boli ľudia zo všetkých kontinentov. Mali za úlohu pripraviť nejaký pokrm na Štedrú večer.

"Vtedy sme spolu s jednou Nemkou, ktorá mala poľské korene, robili opekance s makom (pre ňu to bolo po jej starkej "makúvka"), čo bola absolútna rarita pre ľudí z Ázie či Ameriky a Nového Zélandu. Nebolo jednoduché zohnať vhodné pečivo, mak a dohodnúť sa na sladkosť nálevu, ale bolo vidieť radosť, i opatrnosť a podozrievavosť našich priateľov z iných kultúr, keď ochutnávali náš výtvor."

Pod stromček venuje to, čo poteší srdce iných

"Každý rok v príbehu o narodení Ježiša, Božieho Syna objavujem niečo nové, pretože každý rok zažijem s ľuďmi mnoho nových a vzácných príbehov a skúseností. Podstatné je, že sa učim vďačnosti za dar, ktorý si nemôžem zaslužiť a predsa mi bol daný z lásky. Niekoľko, kto ma mal rád prv, než som ho spoznal. Niekoľko, kto nás ľudí nemá rád až vtedy, keď budeme dobrí ale preto, že sám je dobrý. Tradícia ľudských darčiekov by nám to mohla pripomínať." Mgr. D. Markoš sa snaží hľadať to, čo ľudí, ktorých má rád poteší a to sa snaží zohnať a venovať im pod stromček. Učí sa, ako veľa znamená jeho osobný ľudský príspevok, ktorý sa prejaví, či už balením darčiekov alebo vymyšľaním venovaní. Ľudia pána farára obdarúvajú dobrou knihou, hudobným CD či filmom na DVD alebo oblečením.

S miništrantmi a chlapcami z dediny si rád zahrá futbal

S pánom farárom sme preladiť aj na inú strunu a tou je šport. Pre neho je šport hľadanie ako spojiť jeho duchovný a telesný rozmer a ako ich rovnomerne trénovať. "Ak svoj duchovný svet trénujem pravidelne modlitbou, pôstom, čítaním Biblie, službou pre ľudí, tak šport je ako telesný tréning zvyšuje moju odolnosť, aby popri duchovnom rozvoji neľahal môj telesný svet za kratší koniec. Myslím si, že každý šport má svoju krásu. Skialpinizmus mi umožňuje prejsť a vidieť krásu hôr nielen na Slovensku, či v Európe, futbal a volejbal zase budujú kontakty s ľuďmi, ktorí by si inak ku kňazovi nenašli cestu. S kolegami sú pre nás vzácnosťou viacdňové bicyklové poznávacie výlety za krásami Slovenska. Tu na „dolniakoch" je beh najprístupnejší, aj tradícia obce zorganizovať beh ako Memorál vd.p. Jána Laktiša, či ľudia z bežeckého oddielu vo V. Krtiši sú pre mňa zaujímavou inšpiráciou a povzbudením, ako aj pozvanie bežať s betlehemským svetlom."

MANŽELIA JAMBRICHOVCI SA ZHODUJÚ:

"SME RADI, ŽE JE MIŠKO TAKÝ, AKÝ JE"

Pokojná tichá atmosféra, príroda prikrýta poriadne hrubou vrstvou bielučkého snehu spí zimným spánkom, mráz maľuje na okná ľadové ruže a vo vnútri sviatočná v kruhu svojich najbližších. Asi takto si väčšina z nás predstavuje pravú vianočnú náladu počas koncoročných sviatkov. Nie všetci však poriadnu snehovú nádielku vítajú s radosťou. Veď sa len skúste dostať s kočíkom, alebo ina nvalidnom vozíku po zľadovatenom, nie vždy dobre odhrnutom chodníku, cez snehové záveje, stvrdnuté bariéry nahromadeného snehu na okrajoch ciest. Sú to, aj keď určite tie menšie problémy, ktoré si zdraví ľudia ani neuvedomujú, a ktoré pred telesne postihnutých stavajú často iba ťažko zdolateľnú prekážku. Podobne ako pre 22-ročného Michala Jambricha, ktorý je po detskej obrne pripútaný na invalidný vozík. Prítom medzi ľudí chodíva tak rád.

"Chodím aj do Zvolena na hokej," s hrdosťou mi hovorí Miško a jeho mama Darina dodáva:

"Prítom ani príliš nesleduje hru, ale to, čo sa robí okolo. Baví ho atmosféra na zápase. Pokrikovanie fanúšikov, bubnovanie, hluk. Chodíva tam pomerne veľa telesne postihnutých ľudí a môže sa s nimi stretnúť a porozprávať. Chodíva tam rád aj preto, že idú autom. Miluje jazdu autom. Vozil by sa aj celý deň. Aj k zubárovi chodíme autom. Do Martina, kde mu ošetrí chrup aj pod narkózou. Veľmi sa bojí zubára a tu vôbec nechcel otvoriť ústa. Mohli sme robiť čo sme chceli."

Michal nechodí iba na hokej do Zvolena, ale nevynechá vari jediné kultúrne, spoločenské či športové predstavenie vo V. Krtíši.

MÁ RÁD LUCKU BÍLU I DRIŠĽAK

D. Jambrichová: "Rád chodíva aj na futbal, boli sme na vino-braní, kde vydržal na námestí sledovať program a dianie celých 7 hodín. Zvykneme chodiť na amfiteáter na podujatia, ktoré sa tam organizujú, ale aj na podujatia v okolí - do Zvolena, Lučenci. Boli sme na koncerte skupiny Desmod v M. Kamení, ktorý sa mu páči i na Dišľaku vo V. Krtíši. Páči sa mu každý žánr hudby. Aj teraz v televízii sledujeme Superstar a jeho favoritom je Ján Bendig. Teraz sa už teší na Luciu Bílu, ktorá vystúpi v Lučenci. (rozhovor sme robili ešte pred jej koncertom v piatok 11.12., pozn. redakcie)." Pri spomienke českej populárnej speváčky sa rozliala Miškova tvár do úsmevu: "Lucku Bílu mám rád," hovorí, "ale aj Peťa Cmoríka. A v terajšej Superstár je dobrý Ján Bendig, ten vyhrá."

"Mal by vyhrať," dopĺňa ho jeho mama. (Bohužiaľ, toto želanie sa im už nesplní ☹)

"Tešil sa aj na vystúpenie Cigánskych diablov. Už mesiac dopredu sme museli kúpiť lístky a každý deň spomínal, že pôjdeme na koncert. Žiaľ, v čase ich vystúpenia vo V. Krtíši, sme

museli ísť do nemocnice," so stiahnutým hlasom spomína pani Darina na nedávno prežitú súženie.

"Ležal som s maminou v nemocnici," zapojil sa aj Miško so spomienkou na nedávno prežitú krušné dni.

Rodine i lekárom jeho choroba narobila nemalo starostí. Prítom sa to zo začiatku zdalo ako bežné prechladnutie.

BÁLI SA AJ LEKÁRI

D. Jambrichová: "Veru sme sa aj báli. Najprv bol týždeň doma, naša lekárka hovorila, že je to chrípka, ale keď začal vykašľávať už až krvavý hlien, utekali sme na pohotovosť. Hneď si ho nechali v nemocnici a hospitalizovali na internom oddelení. Potom nám povedali, že je to zápal pľúc. Ešteže iba jednostranný. Ale ani tak nám nebolo všetko jedno. Nechcem ani vravieť ako bolo. Keď som ho videla, v akom je stave, ako ho trasie, bála som sa, či sa dožije rána. Keď manžel ráno volal, ani vravieť som nemohla, iba som plakala. A ani lekárom sa nevidelo, že sa tak opustil. Už ani sedieť, ani ležať nemohol, iba na bruchu. On už ani nerozprával, už iba prikyvoval, keď som sa pýtala čo chce. Nemohol ani jesť. Aj sme jedlo rozmixovali, ale ani tak sa mu nedalo jesť. Bolel každý hlt. Aj keď sa napil. Aj primár MUDr. J. Kanyó potom priznal, že sa bál. Aj my sme sa veru báli. Ale teraz je už dobre, však?" Obracia sa mam Darina na Miška, ktorému už chutí jesť - dôkazom je druhá miska pukancov.

S PRIATEĽMI JE MU NAJLEPŠIE

"Už je dobre," prítakáva s úsmevom chrumkajúci Miško, "už ma bol pozrieť aj Otko. On je môj kamarát."

Otko Berky je mladý chlapec tiež pripútaný na invalidný vozík s približne rovnakým postihnutím ako Miško. Býva prakticky cez ulicu a často sa spolu navštevujú. Chodí-

vajú spolu aj na pizzu do neďalekej pizzérie. Raz pozve jeden a potom zas druhý.

"Len keby tej pizze bolo menej. Pretože aj lekárka v Lučenci mu povedala, že na večeru by mal jesť iba jablko. Ale on tak rád papka a aj problém s jablkom vyriešil po svojom. Najprv si dá rezeň a potom aj to jablko", prezrádza tajomstvo Miškovej diéty jeho mama.

Na stravu si však teraz musí dávať predsa len pozor. Pri posledných vyšetreniach mu lekári zistili, že má málo červených krviniek a tak teraz musí jesť všetko červené. Aj mrkvu aj červené mäso. Okrem Otky sa Miško stretáva aj s ostatnými rovnako postihnutými v meste. Rád si podebatoje s Marošom Činčúrom či Vrábelovcami a bol sa pozrieť aj na diskotéku, ktorú robí DJ Bobec na halloween.

Spolu sa stretávajú a po telefóne pokecajú.

Pri komunikácii s

Miško Jambrich je rád, že už je z nemocnice doma spolu s otcom i maminou a tešil sa na vystúpenie Lucky Bílej v Lučenci.

okolitým svetom je teraz veľkým Miškovým pomocníkom počítač. Pomocou skypu si našiel nových priateľov takmer na celom území našej republiky.

"Mladší syn Tomáš (13), mu to nastaví a on potom už len hovorí a hovorí. Sám by si to nevedel zapojiť," dodáva pani Darina.

Kvôli svojmu postihnutiu Michal do školy medzi deti nechodil a absolvoval individuálnu základnú dvojročnú školskú dochádzku. Odborníci rodičom vysvetlili, že Miško nemá obrazovú pamäť. Aj keď vedel povedať, čo sa učili, napr. že sa učili písmeno M, na obrázku ho už najst nevedel.

NEZAPRIE, ŽE JE MUŽOM

K Jambrichovcom chodievala učiteľka dva roky a potom bol Miško vyradený zo školskej dochádzky.

"Teraz sa to už nedá. Aj takto postihnuté deti musia chodiť do špeciálnych zariadení. Aj po ukončení školskej dochádzky, však k nám chodievalo jedno dievča, ktorému sme platili a učilo ho."

Teraz je veľkým pomocníkom rodičov siedmak Tomáš. Pomáha Miškovi pri počítači i na prechádzkach. Posledné tri roky využívajú

(Pokračovanie na str.15)

(Dokončenie zo str.14)

Jambrichovci aj pomoc asistenčnej služby. Keď sa potrebuje mama sústrediť na prácu a v robote je aj manžel a syn v škole, prídu sa o Miška starať pracovníčky asistenčnej služby. Pomôžu mu skontaktovať sa s priateľmi cez internet, alebo s ním idú na prechádzku. Medzi ľudí chodieval veľmi rád. Hlavne keď je okolo neho veľa ľudí, ako na jarmoku.

D. Jambrichová: **"Jarmoky v meste nemôžeme vynechať. Miško je rád medzi ľuďmi a rád poťapkáva ženy."**

Napriek svojmu mentálnemu postihnutiu M. Jambrich nezaprie v sebe, že je muž a rád sa pozrie na peknú ženu. S obľubou sleduje v televízii voľbu miss a najradšej má vraj promenádu v plavkách. A ktorá je jeho typom? Páčia sa mu blondínky.

Rodina často chodieval medzi ľuďmi, na rôzne podujatia, dostanete sa všade bez problémov?

D. Jambrichová: **"Nie všade je to bez problémov. Dobré skúsenosti máme so zimným štadiónom vo Zvolene, ale najviac sa natrápime keď chceme ísť do kultúrneho domu vo V. Krťiši. Hovorila som už aj s riaditeľkou, či by sme sa tam nevedeli jednoducho dostať z boku, ale vraj nie. Zatiaľ nám ľudia vždy pomohli keď videli, že sa dvaja snažíme dostať ho dovnútra. Nevieť či sa bude vstup do kultúrneho domu riešiť ako bezbariérový alebo nie. Ak áno, určite by**

sa mal urobiť lepšie ako v nemocnici... Ten nájazd je šmykľavý a veľmi ťažko sa po ňom vchádza, hlavne teraz v zime a aj keď poprší. Možno by pomohlo podobné sklenené prekrytie ako je to v Lučenci, alebo niečo podobné."

JEHO SNOM JE MORE

"Chodníky vo V. Krťiši sú celkovo problémom," dodáva otec, ktorý doteraz mičky sledoval náš rozhovor, **"Mali by sa opraviť aj v iných častiach mesta, nie iba v centre. Nie je to problém iba vozíčkarov, ale aj mamičiek s kočíkmi. Chodníky sú v zlom stave a kočíky sa rýchlo ničia."** Doma v byte urobili Jambrichovi úpravy, aby bol všade bezbariérový prístup. V súčasnej dobe by to však malo byť podobné vo všetkých verejných budovách.

Aj keď život rodiny Jambrichovej nie je prechádzkou ružovým sadom, pani Darina si nestážuje:

"Myslím, si, že môžeme byť radi, že je v takom stave, ako je. Miško v minulosti absolvoval aj niekoľko operácií nôh, bez ktorých by teraz mohol stáť iba na špičkách. Operovali mu členky, pod kolenami, slabiny. Chodievame pravidelne do kúpeľov a boli sme aj v rehabilitačnom centre v Kováčovej. Ešteže ruky má ako tak, že sa vie aj sám najesť jednu rukou. V posledných rokoch sa jeho zdravotný stav nemenil, i keď posledné asi 2 roky mávame

zdravotné problémy, pretože mladší syn priniesie zo školy rôzne nákazy. A to vtedy ochoriem ja aj on. Keď však vidím niektoré osudy a ťažko postihnuté deti v televízii, aj v relácii Modré z neba, som rada, že je taký aký je." Spomínali ste reláciu Modré z neba, kde sa plnia sny. Nedá mi nespýtať sa aký sen má Miško?

D. Jambrichová: **"Jeho snom, kam ma pozýva každý rok v lete, keď sa začne hovoriť o dovolenkách je Grécko. Letecký zájazd k moru do Grécka. To mi vždy v lete ponúka. Zatiaľ sme sa však k moru nedostali. Chodievame iba k nášmu moru - do Štúrova. Je tam jeden bazén s umelými vlnami, krorý voláme more. Najradšej chodievame na jednodňové výlety, pretože raz sme boli na týždeň v D. Strehovej a z toho nám 5 dní pršalo. Ovšem vstupy do bazénov nie sú pre telesne postihnutých ideálne, či už v Štúrove alebo D. Strehovej. Tohto roku som sa v Štúrove veru poriadne zlakla. Nevieť, čo bolo na schodíkoch do bazéna, či sliz alebo čo, ale mladší syn tam tak spadol, že som si pomyslela: , Bože môj! Jeden syn na vozíku a teraz aj druhý.!' Ešte aj teraz máva problémy s chrbticou. Vždy večer hovorí, že ho bolí chrbát a musím ho masírovať. Spokojní sme ale s prístupom k bazénu vo veľkokrtíšskej plavárni, kam Miško tiež rád chodieval. Má veľké koleso, s pomocou ktorého môže v bazéne**

plávať a vyšantit sa."

NARODENINY OSLAVUJE OHNĽOSTROJOM

Jambrichovci nechodievajú na výlety iba k vode, ale aj na iné zaujímavé miesta boli už v Budapešti a tohto roku aj v zoologickej záhrade v Bratislave.

"Pohladať som konika," spomína si na tento výlet Miško. Bola to jeho túžba, ako hovorí mama. Vždy keď videl koňa v televízii chcel ho pohladkať a teraz sa mu to splnilo. Ďalšie sny sa jemu i celej rodine určite splnia už onedlho pri vianočnom stromčeku. Miško sa na Vianoce teší, najmä na stromček, ale aj darčeky a jedlo. To býva pri štedrovečernom stole Jambrichovcov tradičné ako aj v iných rodinách a nemôžu chýbať ani zákusky, ktoré teraz budú hlavne orechové.

D. Jambrichová: **"Dostali sme od známých orechy a tak urobím dve-tri dávky. Aj pre známych. Potom si ich povymieňame a doma máme viac druhov."**

K zimným sviatkom patrí aj víťanie Nového roka. Ak počasie dovolí, Jambrichovci ho radi privítajú s ostatnými spoluobčanmi na veľkokrtíšskom námestí. Veď okrem príchodu nového roka oslávia na Silvestra aj Miškove 23 narodeniny. A takú nádhernú narodeninovú párty s ohňostrojom, si predsa Miško nemôže nechať ujsť.

Za rozhovor i príjemnú chvíľu ďakuje P. GAŠPAROVIČ

KULTÚRNA NÁRODNÁ PAMIATKA: OLTÁR Z ROKU 1654

Posvätený po vyše tri a pol storočiach

V novembri sa v dolnostrehovskom cirkevnom zbore ECAV na Slovensku pri príležitosti slávnostných služieb božích uskutočnilo za prítomnosti novohradského seniora brata Jaroslava Ďuriša, sestry farárky Z. Szaboovej z Příbovic a sestry farárky I. M. Stastní z Pôtra, cirkevníkov zboru, pozvaných hostí a verejnosti posvätenie kultúrnej národnej pamiatky "Oltára z roku 1654" ako aj zároveň opraveného organu. Dovoľte mi, aby som vám, ktorí ste sa nemohli zúčastniť týchto služieb božích predstavila i tou-to cestou oltár, na ktorý môže byť každý občan Dolnej Strehovej hrdý bez rozdielu na vierovyznanie.

Oltár - národná kultúrna pamiatka - rok pôvodu: 1654, neznámy stolár, sochár, maliar s originálnym nadpisom, ktorý v preklade znie:"Tento oltár k úcte a sláve Najsvätejšej trojice z vlastných prostriedkov prikázal vztýčiť urodzený pán Gabriel Dulo so života družkou urodzenou pani Máriou Rimay". Rozmery: 450 x 400 cm .

Architektúra oltára - vertikálne orientovaná stĺpová architektúra je dele-ná horizontálne do troch častí. Hlavnú časť s ústredným oltárnym obrazom v strede po stranách zdôrazňuje dvojica stĺpov s volutovými hlavicami, driek bohato zdobený rastlinným viničovým ornamentom. Po stranách v medzistĺpovom priestore sa nachádzajú nad sebou dvojice tabuľových malieb. Hlavice stĺpov nesú preklad plasticky zdobený hlavičkami serafínov a rastlinným ornamentom. Stredná časť oltára je po bokoch uzavretá bohato zdobe-

nými ornamentálnymi ušnicami. Nadstavec v zmenšenej podobe opakuje tvar strednej časti, ibaže s menšou tabuľovou maľbou a po jednom stípe po bokoch, ktoré sú zdobené len čiastočne v dolnej časti. Nadstavec je ukončený plastickým ornamentom s nápisovou kartušou a ornamentálnymi ušnicami. Predela má v strede tabuľovú maľbu v osemuholníkovom ráme po bokoch zdobenú hlavičkami serafínov. Uprostred je olejomaľba na plátne s výjavom Sv. Trojice pravdepodobne mladší, nahrádza pôvodnú tabuľovú maľbu, po bokoch medzi stĺpmi nad sebou sú štyria evanjelisti Matúš, Marek, Lukáš a Ján. Uprostred nadstavca je tabuľová maľba Narodenie Pána, na predele obraz Posledná večera, v kartušiach na pre-

dele sa nachádzajú maľované rodové erby a kartuša na nadstavci je zdobená maľovaním latinským nápisom. Oltárne obrazy sú jeden na plátne a šesť na dreve. Použitie drevo: na konštrukčné a architektonické časti bolo použité smrekové drevo, na rezbárske časti lipové drevo. V roku 1955 - záchranný reštaurátorský zásad petrifikačiou tekutým včelím voskom.

V rokoch 2001-2009 sa začala rozsiahla reštaurácia oltára, kde celkové náklady predstavovali: 1,393.900,- Sk z toho: Ministerstva kultúry SR: 1,300.000,- Sk, z obce Dolná Strehová 40.000,- Sk, vlastných prostriedkov 53.900,- Sk. Z dôvodu umiestnenia oltára museli sme v roku 2008 zrealizovať opravu omietok v celkovej čiastke 414.618,- Sk a to v apside vo výške 229.618,- Sk a omietky popri laviciach vo výške 185.000,- Sk, ktoré boli financované z Ministerstva kultúry SR 100.000,- Sk, z Obce Dolná Strehová 10.000,- Sk, a z vlastných prostriedkov 304.618,- Sk.

SLÁVKA ČERPÁKOVÁ, zborová dozorkyna CZ.